

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 18.

5te mai 1895.

21de aarg.

Smaa siftere.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakker til en adresse paa over 5 eksptr. leberes det for 40 cents, og over 25 eksptr. for 35 cents. Ell Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar erpetitionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt bestemmende redaktionen af bladet sendes til Rev. G. Mulsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagsstolen.

Anden aargang.

Syttende lekke.

Det syvende bud.

I. Forbudet.

ABC-klassen: Det syvende bud.

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor, Luthers forklaring og Salme 37, 21: „En ugudelig tager tilaans og betaler ikke.“

Forklaring-klassen: Samme som ovenfor og 1. Tess. 4, 6 (Sp. 150).

Wink.

„Ikke tage andres penge eller gods fra dem med vold og ikke tilvende os dem med falske varer eller nogen sving.“

(Mat. Jos. 7, 21-26, Røverne, Bbh. 65, Judas, Joh. 12, 1-8, G. heft, 2 Kong. 5, 20-27.)

Keiser Karl den femte gik engang over torvet gennem en stor folkemasse, og en tyv benyttede anledningen til at stjæle et lidet, men kostbart ur fra ham. Men da tyven forsøgte at undvige, lyktes det ikke paa grund af den store trængsel; og netop som keiseren mærkede, at uret var borte, og raabte, at han var bestjaalet, begynder uret i tyvens lomme med engang at slaa og for-raader ham saaledes. Bleg og skjælvende falder han ned for keiserens fødder, giver uret tilbage og beder med taarer om naade. Keiseren var ogsaa høimodig nok til at tilgive ham, men lagde til: „Stammen bliver større end den vinding, du ventede af dit tyveri. Stjæl derfor ikke mere!“

— Det er en daarlig undskyldning for tyveri at sige: „Nød bryder alle love.“ Det burde hellere hede: „Nød fører til Gud.“

— „Den, som begynder med en tappenaal, ender med en sølskaal.“ Dette ordspog sandede den mand, der endte sit liv paa retterstedet for rovmord. Han havde som barn begyndt med at rapse. En af hans tidligste bedrifter bestod deri, at han stjal nogle kirsebær i naboens have; men da han gjorde dette, tænkte han ikke, at han skulde ende som røver og morder.

— Det er en daarlig handel, over hvilken den ene ler, mens den anden maa græde.

— Jør du stikker en cent i din pung, saa vei den først paa samvittighedens vægtskaal for at se, om der ikke hænger forbandelse eller taarer ved den.

— Presten Kilpin fortalte engang om sig selv: „Da jeg var 7 aar gammel, stod jeg med min far i en handelsbutik. Han gik ud en stund, og just da kom en mand med gibslam og raabte: „Gvide, smutte lam! Kjø! To stilling skytter!“ I min brændende begjærighed efter at faa et lam, glemte jeg mig saa aldeles, at jeg tog to stilling af pengeiluffen og kjøbte et lam. Da min mor fik se det, spurgte hun, hvor jeg havde faaet penge dertil. Jeg kom bort fra spørgsmaalet med en løgn og skulte den rette sammenhæng. Lammet blev stillet op paa et skab og beundredes af alle; men for mig var det til usigelig kval. Bestandig lod det i mit hjerte: „Du skal ikke stjæle! Du skal ikke lye!“ Syndeskyld og mørte tyngede mit sind. Omsider kunde jeg ikke udholde det længere. En dag gik jeg i hftig hjerteangst op paa loftet til et sted, som jeg aldrig glemmer, og bad med en sorg, som ikke kan udtales, om naade og barmhjertighed for Frelserens skyld. Nu fik jeg trøst. Gud gav mig at tro af hjertet, at han vilde forlade mig min skyld. Nu befandt jeg mig vel, og nu forlod jeg stedet med glæde og fred. Naturligvis gik jeg straks til min mor og fortalte alt, som det var, og bad om forladelse. Min mor græd af glæde over sin bodfærdige gut.“

— Paa keiser Augustus's tid levede en mand, som skyldte næsten hvermands penge. Da nu keiseren hørte, at denne mands eiendele skulde sælges, saa at ialfald noget af hans gjæld kunde dækkes, sagde han: „Den mands hovedpude maa jeg faa kjøbt; den maa sikkert være god at sove paa, siden den har kunnet skaffe sin eier med al hans gjæld nattero.“

— En gjerrig havde laant en mand 100 dollars, imod at han skulde betale dem tilbage om tre aar. Straks efter blev den gjerrige mand syg, og det lakkede mod enden med ham. Hans sjælesørger formanede ham indtrængende til at tænke paa Gud og sørge for sin sjæls salighed; men han mumlede uafsladelig om de 100 dollars, som skulde betales om tre aar, og vedblev at mumle saaledes, indtil sjælen forlod legemet. En rig, men gudfrygtig mand, som hørte dette, lod male og ophænge paa sit kontor et billede, der daglig skulde vaaminde ham om rigdommens farer. Paa billedet saaes en kvinde, der skulde betegne sjælen, som stod foran en kiste fuld af penge. Over hende saaes djævelen, der holdt en slange ned i kisten, færdig til at kaste den over kvindens hoved og fange hende dermed, saasnart hun bøjede sig blyt nok ned i kisten.

— Naar alle synder bliver gamle, bliver gjerrigbed ung.

— Inge dagtibe, — gamle pengetibe.

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Seventeenth Lesson.

THE SEVENTH COMMANDMENT.

I. What God therein forbids us do.

ABC Class: The Seventh Commandment.

Catechism Class: Same as above, Luther's Explanation, and Ps. 37, 21: "The wicked borroweth, and payeth not again."

Explanation Class: Same as above and I Thess. 4, 6.—Qu. 150.

SUGGESTIONS.

"Not to rob our neighbor of his money or property, nor bring it into our possession by unfair dealings or fraudulent means."

(Achan, Josh. 7, 21-26; Robbers, B. H. 65; Judas, Joh. 12, 1-8; Gehazi, 2 Kings 5, 20-27.)

A little girl was in the habit of going into a large loft in her father's house, where lumber was generally kept, and fruit was sometimes stored up for winter use. She went several times on purpose to take an apple, but she saw something that greatly troubled her. Amongst the lumber with which the loft was filled, there happened to be an old oil-painting. It was that of a large face, the eyes of which, go to what part of the room the little girl might, seemed to follow her; and they appeared to be saying to her, as she took the apples: "Oh, I see you. It is very naughty; I'll tell about you. Be sure your sin will find you out." Well, this so annoyed the little girl from day to day, that in order to put an end to the sermon these two great, staring eyes preached to her, she got a small knife, or a pair of scissors, and cut them out. Ah! but then she still saw two large holes where the eyes had been, and she could never look at them without thinking of the eyes and the sermon they seemed to preach to her. You know why it was; she had got rid of the eyes, but she could not get rid of her conscience. And it turned out, too, that the very means she had taken in order to sin more easily caused her guilt to be found out. When the mischief done to the painting was discovered, her parents made inquiries, and everything was revealed.

— Sympathy with rascality is sister to rascality itself.

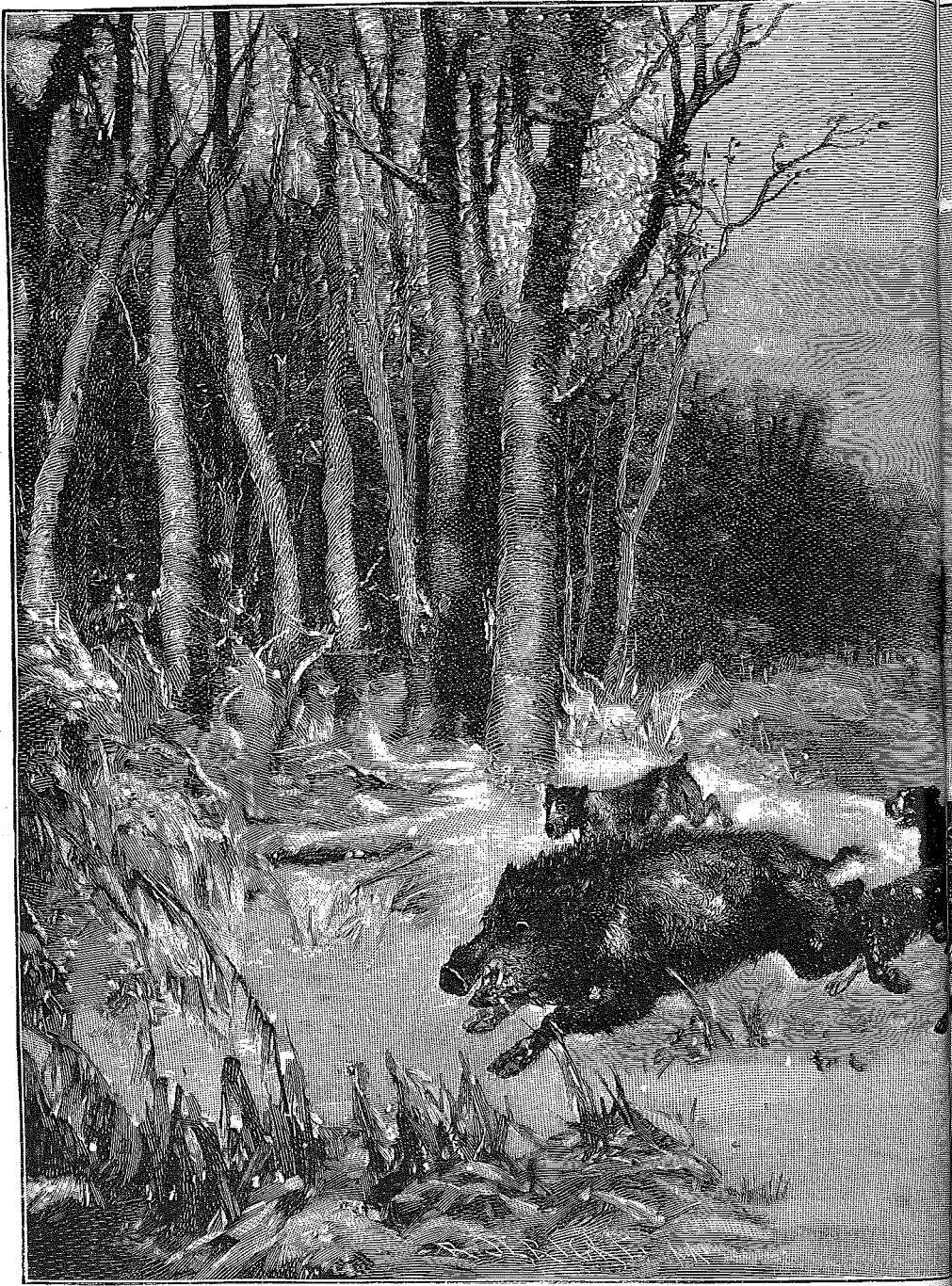
— Sometimes people say: "You must live,

therefore you cannot give up this paying business or swindle in which you are engaged, however much your conscience may condemn it. You must live." Now, do you know, how Napoleon the Great answered that argument? On being informed that an army contractor had cheated the government by supplying the troops with very inferior and insufficient articles, Napoleon sent for him, to inquire into the affair. "How is this?" said the Emperor; "I understand you have been violating your contract." "Sire," was the answer, "I must live." "No," replied the emperor, "I do not see the 'must.' It is not necessary that you should live, but it is necessary that you should do right.

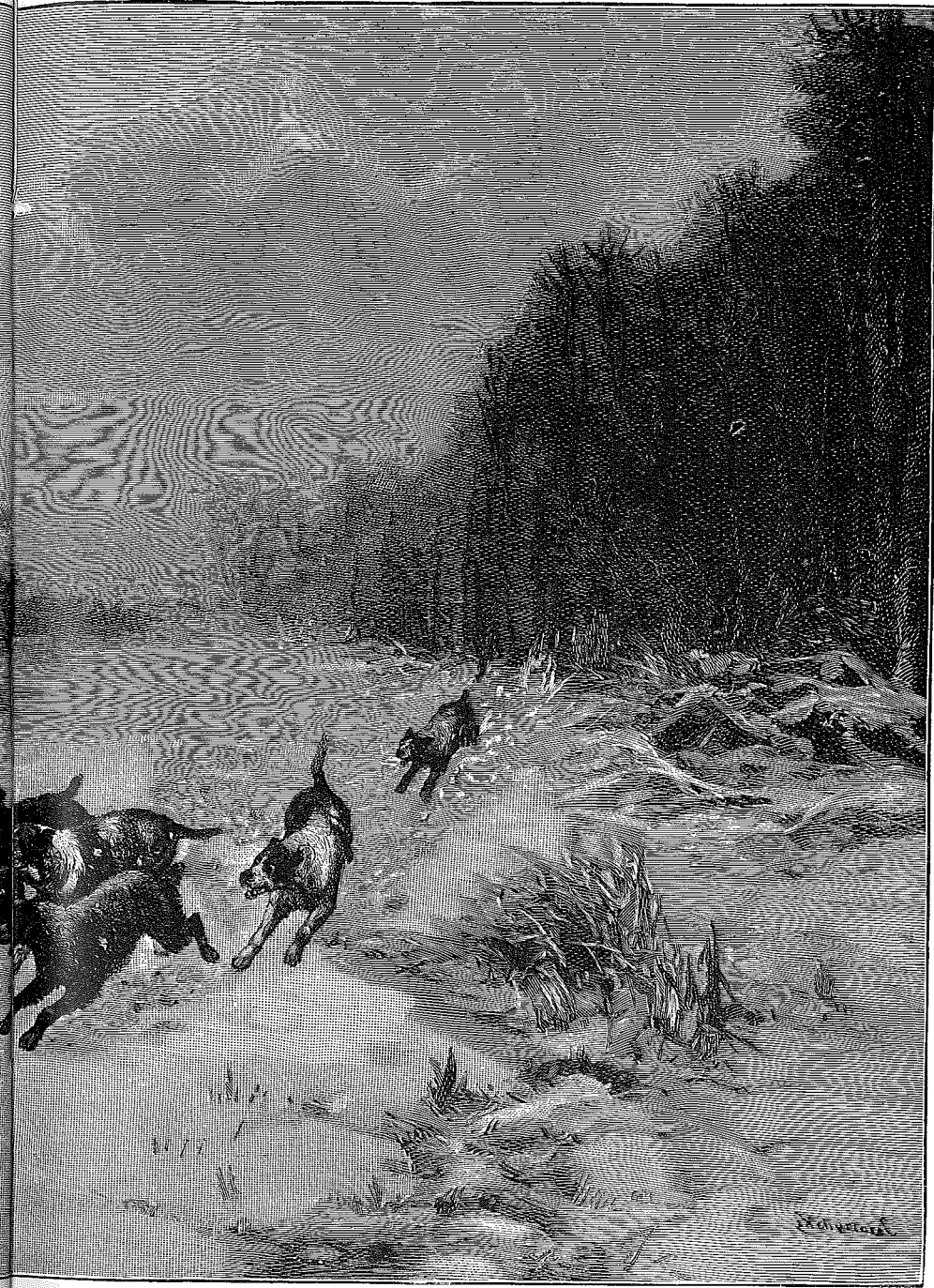
— A committee of eight ladies, in the neighborhood of London, was appointed to meet on a certain day at twelve o'clock. Seven of them were punctual; but the eighth came hurrying in, with many apologies for being a quarter of an hour behind time. The time had passed away without her being aware of it; she had no idea of its being so late, etc. One of the ladies who were present said, "Friend, I am not so clear that we should admit your apology. It were matter of regret that you should have wasted your own quarter of an hour; but there are seven besides yourself, whose time you have also consumed, amounting in the whole to two hours, and seven-eighths of it was not your own property."

— A man once made the following neat remark to one who always kept others waiting for him: "You belong to the three-handed species." "Ah," said the unpunctual man, "a very rare species that." "Oh no! plenty of them," was the reply; "two hands like other people, and a little behind-hand."

— A great Christian teacher often affirmed that he would rather have a church with ten men in it right with God, than one with five hundred at whom the world laughs in its sleeve. Not long ago, I heard of a church member who had failed four times, and paid only ten cents on the dollar, and had three times assigned his property to relatives in an infamous manner. He was making a speech in a summer evening devotional gathering. The shutters of the basement of the church were open, and the quick, sharp boys of the common were within hearing. This religious man was saying, "I am of the opinion, that our congregation should all alone maintain a missionary on some foreign shore. For such a purpose I will myself give a hundred dollars." "Ten cents on the dollar?" said a boy outside the shutters of a window. Now, what if that boy had been placed face to face with that man for conversation on personal religion.

Gunde forfølg

er et vildsvin.

Taterbarnet.

(Fortsættelse.)

Dette svar kom aldeles ubentet for far og datter. Men Fridolines forbauselse forvandlede snart til den største glæde; hun kastede sig om halsen paa den gamle kone og jublede: „Tak, tak, bedstemama! O, jeg er saa glad! Du ogsaa papa? Tænk dig, Mirjam, du skal saa være hos os — o, du skal se, vi skal saa moro sammen.“

Mirjam blev staaende uden at røre paa sig. Tanken paa at faa bo i et ordentligt hus var aldrig faldt hende ind. Men hun havde i den sidste tid lidt saa meget, at hun ikke forsøgte nogen modstand, men lod sig rolig tage ved haanden og føre ud af fængslet.

4de Kapitel.

Mirjams udkledning. — Forskjellige meninger om eiendom og tyveri.

De to smaa piger var de første, som traadte ind i markvogterens hjem; før mor Lisbet kunde følge efter, maatte hun henge sengeteppet paa en snor og sammen med sin søn banke det godt for at faa al urenslighed og slet luft ud af det.

Da den gamle kone kom ind, fandt hun Mirjam staaende midt i stuen og med store øine betragte alt. I sin fillede dragt og sit fyldige, uordentlige haar, sine brune fødder og tamburinen under armen, vilde hun have været en udmærket model for en maler; men en elsassisk bondekone har ingen kunstnerøine og spørger mindre efter malerisk indtryk end efter venhed, og i sidstnævnte henseende var der meget at udsætte paa Mirjam.

„Fridoline“, sagde den gamle, „jeg maa se til at finde nogle gamle klæder til den stakkars ting; thi saaledes kan hun umulig gaa klædt. Se efter, at hun sætter sig paa træbænken og endelig ikke i min lænestol; for ellers vil hun smudse den til.“

Men Mirjam tænkte slet ikke paa at sætte sig. Der var saameget nyt at se for den lille vilde. Der var nu først og fremst pendelen paa det store ur, som bevægede sig frem og tilbage som et levende væsen, og skabet med alle de brogede kopper og tallerkener og billederne paa væggen og den store, varme ovn og bordet med de dreiede fødder.

Mor Lisbet kom altfor snart tilbage og gjorde en ende paa hendes betragtninger, idet hun tog hende med sig ud i køkkenet. Der sit hun i en fart af hendes gamle klæder, som hun kastede hen i en krog, og satte hende derpaa op i en stor balje med vand, som hun først havde varmet op, og begyndte saa at vaske hende temmelig ordentlig; hun sparte hverken børste eller sæbe og heldte det ene fad efter det andet over hendes hoved. Derpaa raabte hun paa Fridoline, som skulde hjælpe pigen at klæde paa sig; naar det var gjort, skulde bedstemoderen komme tilbage og flette hendes haar.

Den gamle gik ud i køkkenet, og Fridoline udbredte en fuldstændig klædning for Mirjams henrykte øine: et langærmet linned, et rødt kjoleffjort, fort kjoleliv, lange strømper og lave sko. Bistnov var klæderne slidte og endel lappede, men ialfald var de rene og ordentlige, og i sammenligning med Mirjams gamle filler maatte de siges at være prinseklæder.

„Nu skal vi pynte dig rigtig pent“, sagde Fridoline ivrig og fornøjet. „Er du ganske tør? Men se, hvor krøllet dit haar er?“

„Ja, det bliver det altid, naar det er vaadt“, svarte Mirjam.

„Se, hvor godt kjolen passer“, sagde Fridoline videre, og kjolelivet, — der er rigtigt nok ingen sløiser paa skuldrene, men siden kjøber bedstemama kanske sløiser til dig. Er det ikke prægtige strømper? Dem har bedstemama strikket, og jeg har hjulpet hende. Du maa vide, jeg har begyndt at strikke. O Mirjam, hvis du vidste, hvor pen du ser ud! Men først maa vi faa hjemmet dit haar; saa kan du se dig i speilet. Skynd dig nu, bedstemama, nu maa du komme og kjæmme Mirjams haar!“

Dette var lettere sagt end gjort. Mor Lisbet brød istykker mere end en tand paa sin kam og rev med sig mere end et haar, før det lyktes hende at faa glattet den forvirrede masse.

„Men nu maa du ind og speile dig!“ raabte Fridoline fornøjet, da de var færdige, og drog taterbarnet med sig ind i dagligstuen, hvor hun sprang op paa en stol og hentede ned et speil, som hang paa væggen, og holdt det for sin venindes øine.

Alle uciviliserede folkeslag elsker pynt og stas, og heller ikke Mirjam dammede en undtagelse fra denne regel. Hidtil havde hun

kun høyt liden leilighed til at tilfredsstille sin lyst i saa henfæende; thi Rafta havde blot ladet hende faa, hvad der ikke længere var godt nok for Arada. Da hun fik se sig selv i speilet, blev hun aldeles som fra sig selv af glæde; først vilde hun ikke tro, at det var hende; hun tog sig i haaret, følte paa sine klæder, men brød tilslut ud i en ustandselig latter. Derpaa sprang hun ud i kjøkkenet til den krog, hvor hendes gamle klæder laa henflængte, greb sin tamburin, svang den høit over sit hoved og begyndte en vild dans. Jo mere hun dansede, desto mere let hvirvlede hun sig rundt paa taaspidserne, hendes sorte haarfletter sløi som slanger om hende, hendes mørke hud fik et skjær af rødme, de hvide tænder skinnede mellem de kirsebærrøde læber, og de mørke øine lyste af glæde og henryttelse.

Fridoline blev staaende med aaben mund og stirrede forbauset paa hende; noget saadant havde hun endnu aldrig seet. Taternaturen med al dens vildhed havde pludselig faaet et udbrud hos den lille mørkhaarede pige.

En stund senere hører vi Fridoline sige til Mirjam: „Kom, sæt dig ved siden af mig; vi vil fortælle for hverandre. Vi kan godt begge faa plads paa samme stol.“

Den lille brændte af lyst efter at høre mere om taterne, som hun flere gange havde seet paa afstand; hun havde dog aldrig bobet at nærme sig deres følger af frygt for, at de kunde gribe og binde og føre hende bort i en af sine uhyggelige vogne. For Mirjam nærede hun ingen frygt, — hun kunde jo ikke engang spaa og forstod sig end mindre paa troldomskunst, hvilket hun troede de gamle taterkoner gjorde. Hun slyngede armene om hendes hals og begyndte af hjertens lyst at spørge hende ud.

Mirjam saa med et alvorligt blik paa hende: „Dine øine er gode, du lille rose“, sagde hun. „De minder mig om Zaki's øine.“

„Hvem er Zaki?“

„En gut af vor stamme, som bar mig, naar jeg var træet, og Tizko ikke vilde lade mig komme op i vognen.“

„Og ham vilde du reise fra?“

„Nei! Tizko hadede ham, fordi han beskyttede mig mod Raftas slag; derfor solgte han ham til en anden høvding, som med sin bande drog mod øst. Vi derimod skulde gennem Frankrig drage til Spanien. Ved du, hvor Spanien er?“

„Nei, hvor Spanien er, ved jeg ikke. Det

lærer vi først paa skolen, og jeg er ikke begyndt paa skolen endnu.“

„Paa skolen!“ sagde Mirjam i en foragtelig tone. „Vi behøver ikke at gaa paa skolen for at lære det; vi retter os blot efter solen. Naar vi vil drage til Frankrig, saa reiser vi did, hvor solen gaar ned, og vil vi til Spanien, drager vi i den retning, hvor den slaar midt paa dagen. Saa kommer vi til høie bjerge, som vi maa over, og saa er vi i Spanien. Saaledes reiser vi hele verden rundt.“

„Og altid i eders vogn?“ spurgte Fridoline, hvem altsammen forekom saa fremmed og forunderligt.

„Ja, men vognene er kun for de gamle koner, de smaa børn og de syge; i dem har vi ogsaa kjæder og allsags kjøffensager. Baade gutter og piger maa gaa tilføds; thi man har ikke saamange heste eller mulæser, at alle kan faa kjøre.“

„Men paa den maade kan man ikke komme hurtig frem?“

„Hvad gjør det? Vi har jo ingen hast. Naar vi bliver sultne, lader høvdingen gjøre holdt; saa tænder vi et baal og koger vor mad, man spiser og drager derpaa videre. Om natten slaar vi op vore telte og sover i dem.“

„Men da maa I have stor forsyning af mad med. Har I kaal og sless, poteter og mel og øl i eders vogne?“

Mirjam satte i en høi latter. „Forsyning af mad!“ udbrød hun. „Hvad skulde vi dermed? Er ikke elvene fulde af af fiff og skovene fulde af vildt? Hænger der ikke frugt paa træerne, og staar ikke markerne fulde af korn og grønsager? Vore unge folk er flinke og lader os ikke lide nogen mangel.“

„Men hvis de tager frugt af træerne, stjæler de jo“, udbrød Fridoline, som fra sine tidligste aar var lagt alvorlig paa hjerte det syvende bud.

„Na langt fra. Solen lader dem vokse for alle, som trænger dem. Ogsaa fuglene tager deraf, hvad de behøver!“

„Men det er en ganske anden sag“, mente Fridoline og rystede paa hovedet. „Hvorfra faar I da klæder og sko! De vokser ikke paa træer?“

(Fortsættes.)

Den døende kaptajn og hans kommandersergeant.

Stra den tyff-franske krig i 1870—71 fortæller en meddeler til et tyff blad følgende:

J flaget ved Gravelotte havde blandt andre et fløvigt infanteri-regiment lidt store tab. Blandt de haardt faarede var ogsaa min ven, kaptajn K. Efter lang søgen fandt jeg ham liggende i en stald paa et leie af straa og med det blege hoved hvilende mod en soldater-randsel; han var endnu ikke forbundet. Jeg vilde saa gjerne gjøre noget for at bringe den brave mand hjælp og lindring; men med rolig stemme sagde han: „Dat for din godhed. Men det er ude med mig; jeg har ikke længe igjen at leve.“ Han løstede paa kappen, og med forstrækkelse saa jeg det frygtelige saar, han havde faaet; en granat havde sønderrevet hans underliv. Jeg var meget smertelig bevæget, og da jeg ikke var istand til at gjøre andet for ham, lod jeg ham drikke lidt god vin af min feltflask.

Hvor taknemmelig han var! Derpaa sagde han:

„Det er endnu en ting, jeg vil bede dig om. Ved siden af mig ligger min brave kommandersergeant; han er dødelig faaret ligesom jeg; jeg efterlader hverken kone eller børn; men han har en stor familie — og denne skal — arve mig.“

Her maatte han stanse paa grund af smerter og atter drikke lidt af min flask. Og saa disterede han mig sin sidste vilje, og bestemte at kommandersergeantens familie skulde arve alt, hvad han efterlod sig. Derpaa skrev han sit navn under, gav mig sin seglring og bad mig at være testamentets fuldbyrder.

Ved siden af ham laa kommandersergeanten saa haardt faaret, at han ikke kunde røre sig; men han havde hørt alt og vistnok ogsaa forstaaet det; thi en eiendommelig træfning saaes i hans ansigt, og taarerne trillede ned over hans skjeg. Kaptajnen greb hans haand og sagde: „Vi har tjent som brave soldater; nu vil vi ogsaa dø som tapre soldater.“

Strafs efter døde kommandersergeanten med et smil paa sit ansigt.

Vildsvinjagt.

[Se billedet.]

Set store vildsvin har fundet det bedst at tage flugten for om muligt paa dens maade at redde sit liv; dens følgere er blevene for mange.

Og dog er vildsvinet en modstander, som ikke er at foragte. En af vore almindelige svin kan være farlige nok, naar de bliver finte; men langt anderledes farlig er det sorte eller mørkebrune vildsvin; heller ikke dette gjør som regel et menneske noget ondt, uden det er blevet tirret, men da kan det ogsaa i sit raseri være frygteligt, og i sine skarpe, store hugtænder har det vaaben, som ikke er at spøge med hverken for mennesker eller dyr; i saa mangen en hunds mæde har det stødt sine tænder og sønderrevet dens indvolde.

Men hvor tænker J, at denne jagt finder sted? Ikke i Norge! J vort land har der aldrig været vildsvin. Heller ikke i Danmark, hvor der forøvrigt i gamle dage har været ikke saa faa af disse dyr, men hvor de nu er ubyndede. Det er vel helst esteds i Polen, jagten foregaar; thi der er der mange vildsvin; ellers findes de ogsaa i Ungarn og Syd-Rusland og en del andre steder i Europa, saaledes ogsaa i nogle af Tyfflands bjergegne. I Nordafrika er der mange af dem, ligesom de ogsaa findes i enkelte dele af Asien.

Jagten paa vildsvin ansees for meget interessant og kan ogsaa lønne sig, da vildsvinets kød er velsmagende. Der er steder, hvor man ogsaa har en anden grund til at jage det, nemlig paa grund af den skade, det gjør paa markerne; thi skjønt vildsvinet helst opholder sig i de store skove, især hvor der er fugtigt jordbund, kommer det ogsaa ind paa de dyrkede marker, hvor det kan rode temmelig ordentlig op. Vildsvin lever nemlig delvis af planteføde, men spiser desuden ligesom vore tamme svin næsten alt muligt og er overordentlig graadige; ikke mindst er de glade i kød.

Opl. paa billedgaaden i nr. 16.

De vil helst udbandre til Amerika tidlig paa vaaren.